

velikonoční KŘEŠŤANSKÉ MODŘANY

2 / 2001

VELIKONOCE
2001

Drazí,

letošní velikonoce jsou první v novém tisíciletí. V liturgii Církve se nejenom připomíná, ale přímo se děje, uskutečňuje dílo našeho vykoupení, které vyvrcholilo Kristovou velikonoční obětí. Obnovená liturgie má za cíl co nejvíc nás všechny vtáhnout do posvátného děje: tím spíše se tak má stát při takových dnech jako je Květná neděle a velikonoční třídní čili triduum, které začíná na Zelený čtvrtek mši svatou na památku Poslední večeře Páně a končí Slavností Zmrtvýchvstání Páně, která ovšem zase sama o sobě má takový význam, že se její slavení koná po celý oktáv, tj. až do 2. neděle velikonoční, dříve nazývané Bílé, neboť v ten den nově pokřtění naposledy oblékali bílé šaty. V posledních letech se tato neděle nazývá nedělí Božího milosrdenství.

Toto číslo farního zpravodaje bude průvodcem liturgií Svatého týdne – věříme, že Vám jeho obsah dá víc než pouhý seznam bohoslužeb. Termíny slavení v modřanském kostele jsou uvedeny vždy v závěru příslušného pojednání.

Požehnané a radostné prožití prvních velikonoc ve 3. tisíciletí Vám vyprošují Vaši kněží

Jan Gerndt a Werner Rösch

Květná neděle

Dominica in Palmis

Doslova *Palmová neděle*, připomínka dne, kdy jeruzalémské děti s palmovými ratolestmi v rukou vítali Ježíše, přijíždějícího na oslátku do Svatého Města. Naplnila se slova proroka Zachariáše: *Tvůj král přijíždí, pokorný, jede na oslu, oslátku, mláděti soumara*. Průvod s ratolestmi, směřující z místa mimo kostel do chrámu, má toto vítání znázorňovat. Písně o Kristu Králi však nemají mít eucharistický charakter – vždyť ještě nedošlo k jeho obětování se. O to působivější je žalm *Zdvihněte, brány, své klenby, ať vejde Král slávy*.

Protože mezi slavným vjezdem do Jeruzaléma a dalšími událostmi uplynulo jen několik dní, Církev už při následující mši předčítá zprávu o umučení Páně. *S bázní svatou popatřte na Pána, jemuž jste volali nedávno. Hosanna!*

Vrtkavost lidské přízně, pomíjivost pozemské slávy na jedné straně, stálost Kristova v plnění vůle Otcovy na druhé straně. Vybidka pro nás: Jít za svým Králem Kristem! Nejen od zvonice ke kostelu, ale i se svým křížem, ať už takovým, který táhneme dlouhá léta, nebo se zcela novým, který by se nám tolik chtělo odhodit.

Palmové ratolesti, v našich zemích málo dostupné, se obvykle nahrazují „kočičkami“. Požehnané ratolesti můžeme doma připevnit na kříž nebo na posvátný obraz. Před Popeleční středou následujícího roku je vhodné je odstranit a spálit. Popel z nich se použije k obřadům Popeleční středy.

V Modřanech začnou obřady Květné neděle podobně jako minulá léta v 9:20 u zvonice, odtud průvod do kostela a hlavní mše svatá. Kromě toho jsou mše svaté ještě v 8:00 a v 18:30 a odpoledne v 15 hodin křížová cesta.

Pondělí, úterý a středa Svatého týdne

Jsou to dny, kdy se intenzívně připravujeme na Velikonoční triduum. V evangeliích čteme o událostech, které bezprostředně předcházely Poslední večeři a Ježíšovu zatčení, z proroctví Izaiášových čteme jeho tři *písně o Božím služebníkovi*, vztahující se na Krista.

Ve staré liturgii se v úterý a ve středu Svatého týdne četly Markovy a Lukášovy pašije, když předtím na Květnou neděli se každý

rok předčítal Matouš. Nyní je to tak, že se o Květné neděli tito tři tzv. synoptici střídají (letos Lukáš) a další pašije jsou až na Velký pátek – každoročně ze sv. Jana.

V Modřanech bude v pondělí a ve středu Mše svatá v 18:30, v úterý v 8:00. V těchto dnech bude rozšířená příležitost ke svaté zpovědi před bohoslužbami i po nich.

Zelený čtvrtek

Feria V in Coena Domini

Zelený čtvrtek je výročním dnem nejen ustanovení Eucharistie, ale i ustanovením svátosti kněžství. Dopoledne se kněží shromažďují kolem oltáře se svým biskupem a do jeho rukou obnovují své kněžské závazky. Tak jako Pán Ježíš zmocnil apoštoly k tomu konat to, co konal On, tak biskup posílá své kněze mezi Boží lid, aby v jeho zastoupení slavili svatá tajemství. Dostávají od něho v ten den posvěcené oleje k udělování svátosti křtu, biřmování a pomazání nemocných. Oleje z loňského roku, do dnešního dne používané, se spálí na hranici o Veliké noci vzkříšení.

Také Boží lid je zván k účasti na této bohoslužbě. V pražské katedrále začíná v 9:00.

Ve farnostech – v katedrále samozřejmě také! – se pak v podvečer nebo večer slaví Mše svatá na památku Poslední večeře Páně. V případě živých farností, zvláště tam, kde jsou potíže s prostorem, může být povoleno slavit mše dvě, aby co nejvíc věřících mělo možnost právě v tento výroční den ustanovení Mše svaté se zúčastnit. Při hlavní Mši svaté se může konat obřad umývání nohou 12 mužům, zastupujícím apoštoly; kněz konající obřad zastupuje Krista.

Je třeba připomenout, že na Zelený čtvrtek hlavní bohoslužba nekončí hned po přijímání. Její součástí je zpřítomnění toho, že po slavné večeři se Pán Ježíš odebral s apoštoly do Getsemanské zahrady na Olivové hoře, tam se modlil a také apoštoly vybízel k modlitbě. Proto po skončení vlastní Mše svaté přenáší kněz co nejslavnostněji Nejsvětější Svátost oltářní na vyzdobené místo mimo presbytář. Tam potom máme ještě setrvat, jak je to rozumně možné. Jelikož v instrukcích se dočítáme, že *po půlnoci nemá tato adorace mít slavnostní ráz*, je zřejmé, že nemá jít jen o minutovou záležitost.

V minulých letech se osvědčilo ukončit tuto adoraci ve 21:00 – do té doby mají věřící ještě příležitost k přijetí svátosti smíření.

Ve vhodnou chvíli se v kostele obnaží všechny oltáře s výjimkou toho, kde je nyní Nejsvětější Svátost. Pánu Ježíši vzali všecko, co měl, včetně šatů. Z kostela se odnesou (nebo zahalí), je-li to možné, všechny kříže. To proto, aby zítra o Velkém pátku byl středem pozornosti jediný kříž, který se pak uctívá.

V Modřanech bude v 16:30 Mše svatá pro rodiny s dětmi. Hlavní Mše sv. začne v 18:30, po ní příležitost ke sv. zpovědi a zároveň adorace do 21:00.

Velký pátek

Feria VI in Passione Domini

Den, kdy byl Kristus pro naši spásu umučen.

Den, kdy z vděčnosti ke Kristu odpíráme tělu věci jinak dovolené, abychom jej napodobili v tom, že se zřekl sám sebe. Držíme tzv. přísný půst, tj. celodenní zdrženlivost od masitých pokrmů a celková újma v jídle. Dosať se smíme najíst pouze jednou za den. V plném rozsahu jsou přísným postem vázáni pouze zdraví katolíci od 18 do 60 let věku. Ostatní se mají postit přiměřeně možnostem.

Posvátné obřady začínají bohoslužbou slova, kdy nejprve čteme proroctví Izaiášova o Tom, který *neměl podoby ani krásy*, poté z listu Židům o Kristu, který jako pravý a jediný velekněz se stal příčinou věčné spásy pro všechny, kteří ho poslouchají, a konečně pašije podle Jana. Odezvou na univerzálnost Kristova vykupitelského díla jsou velké Přímlyvy, v nichž prosíme nejen za Církev a její stavy, ale za celý svět; nejen za ty, kdo věří v Krista, ale i za ty, kdo alespoň žijí podle svého svědomí, aby k poznání Krista nakonec došli, protože On je tím jediným cílem.

Druhou část velkopátečních obřadů tvoří uctívání Kříže. Existuje dvojí obřad: buďto se k oltáři přinese zahalený kříž a kněz jej postupně odhaluje, anebo se přinese kříž už odhalený a postupuje se s ním v průvodu. Jednotliví věřící pak přistupují a projeví kříži úctu individuálně buď pokleknutím nebo políbením některé z ran Kristových. Při uctívání Kříže se zpívají tzv. *Výčitky Spasitelovy* neboli *Im-properie* s použitím starozákonních textů, poukazujících na nevděčnost vyvoleného národa Bohu, který jej vyvedl z Egypta, ale namísto

vděčnosti Hospodinu tento národ připravil kříž svému Spasiteli.

Od doby papeže Pia XII. následuje po skončení uctívání Kříže svaté přijímání. Svaté přijímání je obětní hostinou, plodem oběti Kristovy na kříži. Protože dnes není v rámci Mše svaté, i kněz přijímá pouze pod způsobou chleba jednu malou Hostii, stejně jako ostatní věřící. Pouze pro účel svatého přijímání se oltář (těsně před sv. přijímáním) provizorně pokryje jedním plátnem, které se ovšem hned po obřadech zase odstraní. Nejsvětější Svátost se po celý den uchovává na bočním oltáři, zpravidla na tom, kam byla na Zelený čtvrtek přenesena.

Jistě cítíme, že konání křížové cesty v tento den je určitou „liturgickou duplicitou“, zdvojením. Nicméně na základě dlouholetého zvyku a pastorační potřeby budou pobožnosti takto:

V 15:00 křížová cesta pro dospělé, v 16:30 křížová cesta pro děti, v 18:30 obřady o Umučení Páně. Také v tento den bude ještě po obřadech příležitost k přijetí svátosti smíření.

Bílá sobota

Sabbatum Sanctum

- je dnem odpočinku Kristova těla v hrobě. Dřívější obřady hned ráno, nebo odpolední průvody „Vzkříšení“ byly výsledkem nepřilíh šťastného liturgického vývoje. Když papež blahé paměti Pius XII. nařídil roku 1951 nejprve zkušebně v některých farnostech vrátit se na Bílou sobotu k večerním obřadům, bylo to přijato s velkým nadšením a požadováno, aby se také o obou předchozích dnech události slavily v tom denním čase, v němž se tehdy odehrály. Proto se od roku 1956 velikonoční třídní slavi zhruba tak, jak je známe nyní; s tím, že před několika lety Řím výslovně zdůraznil, že obřady Veliké noci nepatří svou podstatou k Bílé sobotě, ale že Vzkříšení Páně je třeba slavít skutečně až v noci nebo alespoň po setmění; v krajním případě po západu slunce, ale rozhodně ne odpoledne nebo v době, kdy obvykle bývá nedělní předvečerní Mše svatá.

Proto u nás v Modřanech pro zdůraznění obsahu Bílé soboty konáváme už několik let pobožnost u Božího hrobu, které se zúčastňují hlavně děti, ale samozřejmě nejen ony. Letos začínáme v 16:30. Pak se pomodlíme nešpory.

Veliká noc Kristova vzkříšení

Vigilia Paschalis

bude slavena v sobotu 14. dubna od 20:30.

Význam slova *vigilie* (z lat. *vigilia* = bdění) spočívá v duchovní přípravě na následující den, většinou významnější slavnost, konané ve večerních a nočních hodinách. Největší liturgickou slavností Církve je Slavnost Zmrtvýchvstání Páně; z toho důvodu se někdy tato *vigilie* nazývá „matkou všech *vigilií*“.

V první části této bohoslužby je středem pozornosti **světlo**: nejdřív oheň, potom velikonoční svíce nesená v průvodu, od níž si věřící zapalují své svíce (budou k dispozici malé „paškálky“), chvalozpěv na svíci, která znázorňuje Krista, Světlo rozptylující temnoty.

Potom sledujeme **dějiny spásy**: předčítáme o stvoření světa, o Abrahámově oběti, o vysvobození Izraelitů z egyptského jha a proctví. Na každé čtení odpovídáme zpěvem žalmu a modlitbou, kterou pronášá kněz. Mnozí věřící potvrzují, že při této liturgii jsou tak vtaženi do událostí spásy, že jim vůbec nepřipadá, že by tyto obřady byly dlouhé.

Po skončení starozákonních čtení se zpívá slavné **Gloria**, při němž se rozezvučí naplno varhany i zvony; následuje epištola a po ní zpěv *Aleluja*. Po evangeliu je křestní bohoslužba se svěcením vody a obnovou křestního slibu všech přítomných. Pak už pokračuje obvyklým způsobem Mše svatá, kterou zvláště dnes vnímáme jako radostnou velikonoční Paschu.

Hod Boží velikonoční

Dominica Resurrectionis

vlastně začal už noční slavností. Ve dne potom budou Mše svaté v **8:00** a v **9:30**, ale rovněž v **11:00**. Večerní Mše sv. v **18:30** bude latinská se sborem a orchestrem (J. Haydn: Jugendmesse).

Pondělí velikonoční

Feria II infra Octavam Paschæ

oslavíme třemi bohoslužbami: v **8:00**, v **9:30** a v **18:30**.

Upozornění: v následujících třech dnech, tj. 17. – 19. 4. (úterý až čtvrtek) nebudou v modřanském kostele mše sv. ani se nebude konat výuka náboženství.

2. neděle velikonoční

Dominica II Paschæ

se na přání Svatého Otce Jana Pavla II. má nazývat **Nedělí Božího milosrdenství**. Jeho základem je uznané zjevení, jehož se dostalo bl. Faustyně Kowalské. Pán Ježíš přislíbil zvláštní milosti všem, kdo budou vzývat jeho milosrdenství a v tuto neděli přijmou svátosti.

Tím jistě není řečeno, že tyto milosti náležejí jenom těm, kdo se právě v tuto neděli (a nikdy jindy!) vyzpovídali a přistoupili ke stolu Páně. Na druhé straně by nebylo dobré Boží milosrdenství povýšeně pomíjet. Nezapomeňme také na církevní příkázání ohledně velikonoční sv. zpovědi a sv. přijímání.

Význam symbolů na velikonoční svíci

Na velikonoční svíci (paškálu) je umístěno **znamení kříže** – symbolu Kristova vítězství nad smrtí.

Na konci ramen a uprostřed kříže je vetknuto 5 **kadidlových zrn**, symbolizujících pět oslavených ran Kristových.

Na obou koncích svislého břevna kříže jsou řecká písmena **alfa** a **omega**, která jako první a poslední znaky řecké abecedy znázorňují, že Kristus je počátkem a koncem všeho.

Prostor kříže je doplněn **aktuálním letopočtem**.

Liturgické připomínky k postojům Božího lidu při Mši sv.

Obnovené Generální směrnice k Římskému misálu i směrnice České biskupské konference hovoří v tom smyslu, že věřící v lavicích během eucharistické modlitby (tj. od *Svatý* až do *Skrze něho* včetně) mohou buď klečít nebo sedět; na proměňování by měli klečít všichni. Pamatujme na to, že po odzpíváném nebo odrecitovaném *Tajemství víry* nic nekončí, ale eucharistická modlitba pokračuje! – Když potom po chvalo zpěvu *Skrze něho a s ním a v něm...* voláme *Amen!*, má to být skutečné radostné zvolání. Pokud jsme při něm klečeli nebo seděli, nyní všichni povstaneme. Nepůsobí pěkně, když teprve po knězově *Podle Spasitelova příkazu...* se postupně jednotlivci „odlepují“ a váhavě vstávají. Naopak je třeba s uspokojením konstatovat, že v našem kostele přicházejí věřící poměrně včas ke svatému přijímání a nestává se, že by kněz na ně musel čekat. Díky tedy za pochopení toho, že liturgie vyžaduje spolupráci všech.

K bohoslužbě slova: v souladu s generálními směrnici jsme nyní i při Mši sv. v 9:30 (pro rodiny s dětmi) zavedli čtení všech tří lekcí. Před evangeliem povstáváme takto: pokud se nepřináší evangeliář, stačí povstat až po dozpívání sloky písně, i když kněz je u ambonu. Pokud se koná slavnostní průvod s evangeliářem, povstaneme hned, jak se kněz obrátil od oltáře s pozvednutou knihou.

Podávání svatého přijímání

Po pečlivé úvaze vzhledem k rostoucímu počtu účastníků nedělní Mše svatě v 9:30 byla opět zavedena služba pomocníka při podávání svatého přijímání. Ing. Jakub Šerých, který má k tomu oprávnění od biskupa, je liturgicky oděn a svou službu vykonává v přímé závislosti na celebující knězi. Není důvodu, aby věřící při přistupování ke stolu Páně rozlišovali mezi tím, zda jim v tu chvíli podal kněz anebo pověřený pomocník.

Čerpání finančních prostředků farnosti

Kromě běžných výdajů byly v poslední době čerpány finanční prostředky farnosti zejména na tyto účely:

- oprava poškozené kaple v Hodkovičkách
- kompletní naladění varhan
- renovace a úprava zpodobnic
- doplnění zásoby svící

Tím pádem jsme se poněkud vyčerpali, ale věříme, že Vaše pochopení a štědrost tuto „ránu“ brzy zacelí. Složenky s číslem účtu farnosti (69465359/0800) jsou k dispozici na zadních lavicích. Příspěvek je také možno odevzdat v hotovosti duchovnímu správci, který na něj vystaví potvrzení.

Renovace a úprava zpovědnic

Jak většina z Vás mohla již vidět – a případně „si zkusit“, byly zrenovovány a upraveny obě zpovědnice. Stalo se tak přesně po 50 letech od jejich postavení. Vyhovují nyní lépe, neboť kněz i kajícíník mají více prostoru a jak část pro kněze, tak část pro kajícíníka má uzavíratelné dveře.

Májové pobožnosti

Májové pobožnosti budou navazovat na večerní Mše svaté ve středu a v pátek. V pondělí ponecháme nešpory. Májová pobožnost bude také každou neděli v 15 hodin se svátostným požehnáním.

První májová pobožnost bude v úterý 1. května po ranní Mši svaté.

Pout' po stopách sv. Klementa Maria Hofbauera

Cestovní kancelář CONCORDIA pořádá z pověření Arcibiskupství pražského pro farní i jiná společenství ve dnech **26. – 27. 5. 2001** poutní zájezd do Tasovic, Znojma a Vídně – míst, kde působil sv. Klement, od jehož narození uplyne letos 250 let. Duchovní program i ubytování jsou zajištěny,

Cena zájezdu s polopenzí je 1 500 – 1 700 Kč na osobu. Doporučuje se mít kapesné 200 – 350 ATS a je třeba mít platný cestovní pas.

Odjezd 26. 5. v 7:30 autobusy od Hlavního nádraží, návrat 27. 5. do 23:00 (z Vídně se odjíždí v 16:00).

Podrobnější program je možno si přečíst v předsíni kostela. Závazné přihlášky u P. Gerndta.

První svaté přijímání dětí a dětské odpoledne

První svaté přijímání plánujeme na **neděli 10. června** (Slavnost Nejsvětější Trojice) při Mši svaté v 9:30. Příprava začne po velikonocích. Pokud ještě rodiče nebo samy děti neohlásily svůj zájem P. Janovi, eventuálně některé z paní katechetek, necht' tak učini co nejdříve.

Týž den – v neděli 10. června – připravujeme na faře dětské odpoledne. Organizaci mají na starost paní Martina Sixtová a Pavla Bažantová. Jistě rády přijmou další spolupracovnice či spolupracovníky.

Poděkování

Děkujeme panu **Františku Brožovi**, který zdarma věnoval i provedl elektroinstalaci v obou nových zpovědnících (světla, přímotopné panely), i za mnohé předchozí drobnější opravy elektrotechnického rázu v kostele i ve farní budově (např. nové domácí telefony), které vždy činil bez nároku na odměnu.

Rovněž děkujeme panu **Petru Procházkovi a jeho spolupracovníkům** za provedení oprav nátěru zvonice a vstupní brány na hřbitov.

Zpovídáme se správně?

U svátosti smíření, ať už ji přijímáme ve zpovědnici nebo v odůvodněných případech jinde – je jistě prioritní vnitřní úmysl: tj. chceme s lítostí vyznat, čeho jsme se dopustili zlého, a obdržet jako nezasloužený dar odpuštění Boží. Přece však není zanedbatelná vnější forma, která tento vnitřní úmysl doprovází.

Zrekapitulujme tedy stručně, jak by, podle *Obřadů pokání* z r. 1982, ze strany kajícího mělo svátostné smíření vypadat:

1. Kající společně s knězem činí *znamení kříže*.
2. Kněz stručně povzbudí kajícího, aby s důvěrou vyznal své hříchy. Může užít i úryvku z Písma svatého.
3. Následuje vlastní vyznání hříchů. Začínat by mělo uvedením, kdy byl naposled kající u svaté zpovědi (na toto se často zapomíná!). Pokud kněz osobně kajícího nezná, není od věci stručně se představit, např.: *Jsem vdáná, mám dvě dospívající děti, pracuji jako zdravotní sestra*.

Vyznání hříchů je dobré zakončit např. slovy:

To jsou mé hříchy, na které si vzpomínám. (Projev lítosti je vhodnější zařadit až po uložení pokání, tj. těsně před rozhřešením, jak bude uvedeno dále.)

4. Poté se ujme slova kněz. Na závěr uloží kajícímu dostiučinění (pokání).

5. **V tuto chvíli by měl kajícíník vyjádřit lítost nad hříchy např. slovy: *Můj Ježíši, milosrdenství!* nebo *Ježíši, Synu Boha živého, smiluj se nade mnou!* či podobnými slovy.**
(Poznámka: V nových zpovědnících jsou texty tohoto druhu na tabulkách, umístěných v oddíle pro kajícíníky, takže je možné, aby je kajícíník přímo četl.)
6. Kněz pronáší rozhřešení s rukou vztaženou směrem ke kajícíníkovi. Ve chvíli, kdy nad ním činí kříž, se kajícíník rovněž zbožně pokřizuje.
Obřad však ještě pokračuje: Kněz začne úryvek žalmu *Chvalte Hospodina, neboť je dobrý* a kajícíník odpoví: ***Jeho milosrdenství trvá navěky.***
7. Teprve poté, co kněz kajícíníka propustil slovy ... ***jděte v pokoji!***, kajícíník opouští zpovědnici a odchází.

Poznámka:

Obřad ve zpovědnici je možné absolvovat vkleče nebo vsedě. Při rozhřešení je však přiměřenější klečet, pokud nemá kajícíník zdravotní problémy.

POŘAD BOHOSLUŽEB						
NEDĚLE	pondělí	úterý	středa	čtvrtek	pátek	sobota
8:00		8:00		8:00		8:00
9:30						
18:30	18:30		18:30		18:30	

Sobotní mše sv. je sloužena v latinském jazyku.

Nešpory se společně modlíme v pondělí po večerní mši sv.

Růženec se společně modlíme v pondělí a ve středu před večerní mší sv.

Pořad bohoslužeb ve dnech Svatého týdne a Velikonočních svátků je uveden v textu na str. 2 – 6.

❁ **Modřanská farnost – kontakty** ❁

FARNÍ CHARITA:	Anna Rázková ☎ 402 43 53
MODŘANSKÝ KOMORNÍ SBOR:	K Dolům 5, Praha 4 - Modřany sbormistr Roman Z. Novák ☎ 900 24973, 0602 665517 e-mail: ingbazant@atlas.cz
SPRÁVCE INTERNETOVÉ STRÁNKY FARNOSTI	Ing. Jakub Šerých ☎ 402 20 14 e-mail: serych@panska.cz
FARNÍ ÚRAD:	P. Jan Gerndt ☎ 444 02 261 K Dolům 31/5, Praha 4 - Modřany
Internetová adresa farnosti:	modranska.farnost.cz nebo: www.modranska.farnost.cz